

Rapport

Utredning F – 3 skola med risk- och konsekvensanalys

Diarienummer	KS/2023:666
Beslutad av	
Reviderad av	
Dokumentansvarig	Markus Jonsson , Skolchef

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund och uppdrag.....	4
2. Utgångspunkter, skolans uppdrag	4
3. Klättens förskola och skola nuläge.....	4
3.1 Förskola	5
3.2 Skola F – 6 samt fritidshem	5
3.3 Kostnader	6
3.4 Investeringsbehov.....	7
4. Barn- och elevutveckling	7
4.1 Antal födda inom upptagningsområdet samt befolkningsprognos 2024 - 2032	7
4.2 Elevutveckling F - 3	9
5. Risk- och konsekvensanalys.....	10
5.1 Barnomsorg; Förskola och fritidshem	10
5.1.1 Förskola.....	10
5.1.2 Fritidshem.....	10
5.2 Skola F-3.....	11
5.3 Skolskjuts och transporter	11
5.4 Styrning och ledning	11
5.5 Lärare och övrig personal	12
5.5.1 Tjänster utifrån timplan och skolorganisation	12
5.5.2 Elevhälsa	12
5.6 Information och delaktighet.....	12
6. Ekonomiska konsekvenser.....	13
7. Sammanfattande slutsats	13

1. Inledning

1.1 Bakgrund och uppdrag

Bildningsutskottet gav skolchefen i uppdrag att utreda en eventuell avveckling av förskolan och grundskolan på Klättenskolan. Utredningen innehåller en risk- och konsekvensanalys.

År 2012 respektive 2018 genomfördes utredningar rörande skolorganisationen i kommunen. Utredningarna skulle visa på möjlig skolstruktur och organisation. Båda utredningarna hade med alternativet att avveckla Klättenskolan.

Kommunstyrelsen 2024-04-11 beslutade föreslå kommunfullmäktige att Klättenskolan F-6 avvecklas från och med höstterminen 2024 samt att fritidsverksamheten övergår till pedagogisk omsorg för skolbarn.

Ärendet återremitterades av kommunfullmäktige 2024-04-22 för att utreda en förskola, F-3 skola och fritidshem vid Klättenskolan med bland annat ekonomisk konsekvensanalys.

2. Utgångspunkter, skolans uppdrag

I förskoleklass och grundskolan råder skolplikt för eleverna. Med denna och övrig lagstiftning inom skolområdet följer rättigheter för barn och elever som lärare, rektorer och huvudmannen ska säkerställa. Skolan är den plats där ansvar ska fullföljas.

Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Vidare att skolan ska förmedla och förankra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Skolan ska även verka för jämställdhet. Skolan ska också genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer främja elevernas harmoniska utveckling.

Det finns även ett direkt statligt uppdrag till rektorerna. Det innebär att huvudmannen har ett särskilt ansvar för att säkerställa rektorernas förutsättningar att hantera det statliga uppdraget.

Inom skolan finns personal, ledning i form av rektor, lokaler och processer. Det är dessa som barn och elever möter i sin vardag och som utgör den primära grunden för att tillgodose elevernas rättigheter. Det är här som elevernas kunskaper utvecklas och skapar resultat som kan följas upp och värderas. Huvudmannens ansvar är i detta sammanhang att skapa förutsättningar.

3. Klättens förskola och skola nuläge

Klättenskolan ligger ca 15 km norr om Sunne tätort. Inom skolans väggar finns förskola, förskoleklass, grundskola till och med åk 6 samt fritidshem. Sedan höstterminen 2018 då

språkvalet blev obligatoriskt från år 6 har skolan inte haft elever i år 6. Även före 2018 valde vissa vårdnadshavare boende i Bjälverud skola i Torsby från år 6, då Frykensskolan är en 6 – 9 skola. Innevarande läsår har skolan inte elever i år 5 och 6. Anledningen till detta är att vårdnadshavare har valt att placera sina barn på andra skolor. Även vårdnadshavare till barn i förskolan väljer att placera barnen på annan förskola.

3.1 Förskola

Nedanstående tabell visar placering i förskola för barn födda inom Klättenskolans upptagningsområde. Vad gäller barn födda 2023 har alla ännu inte börjat i förskola, men hittills har vårdnadshavare till fem barn valt Klättens förskola och två valt förskola i Sunne tätort. I övrigt finns ingen kö till Klättens förskola.

Antal placerade barn april 2024

Förskola/Födelseår	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klättens förskola	4	3	4	2	3	5
Förskola i Sunne tätort	1	1				2
Förskola i annan kommun		2	1			
Ingen förskola	0	0	0	0	0	
Summa barn inom upptagningsområdet	5	6	5	2	3	7

3.2 Skola F – 6 samt fritidshem

Nedanstående tabell visar antal elever per årskurs i april 2024.

Antal elever april 2024

Årskurs	F	1	2	3	4	5	6	Totalt
Elever	3	6	3	3	4	0	0	19
Fritidshem	2	6	2	1	0	0	0	11

3.3 Kostnader

Nedanstående tabeller visar förskolans respektive skolans kostnader innevarande läsår.

Kostnader förskolan läsåret 2023/24

<i>Kostnad per barn</i>	<i>Klättens förskola</i>	<i>Genomsnitt kommunen</i>
Personal	125 917	114 883
Lokaler	22 208	22 093
Övrigt	5 253	6 201
Totalt*	153 379	143 177

**inkl. gemensamma övergripande kostnader*

Kostnader skola och fritidshem läsåret 2023/24

<i>Kostnad per elev grundskola f-6 inkl. fritidshem</i>	<i>Klättens skola</i>	<i>Genomsnitt kommunen</i>
Personal	142 379	98 266
Lokaler	31 203	15 427
Övrigt	13 581	9 206
Totalt*	187 163	122 899

**inkl. gemensamma övergripande kostnader*

3.4 Investeringsbehov

Sunne fastighet AB bedömde i februari 2024 följande investeringsbehov för Klättenskolan. Vissa investeringskostnader är uppskattade av ledningsgruppen och andra är förankrade i offerter från entreprenörer.

Akuta underhållsbehov	Kostnad
Brandlarm inkl. central och omdragning el rörande brandlarmet	350 000*
Ventilation (utbyte samtliga aggregat samt ny VS till anläggning)	1 500 000
Utdömd barack (rivning och viss nybyggnation i samband med detta)	1 000 000
Summa	2 850 000

*ger en ok anläggning med vissa avsteg från optimal. En optimal anläggning är närmare 1 mkr

Större underhåll	Kostnad
Byte belysning i lokalerna	500 000
Golv idrottshall	500 000
Uppdatering el i fastigheten	500 000
Ytskikt	100 000
Kök	Funktionellt
Fasad/tak	Inget behov
Fönster	Inget behov
Summa	1 600 000
Total investering i fastigheten	4 450 000

4. Barn- och elevutveckling

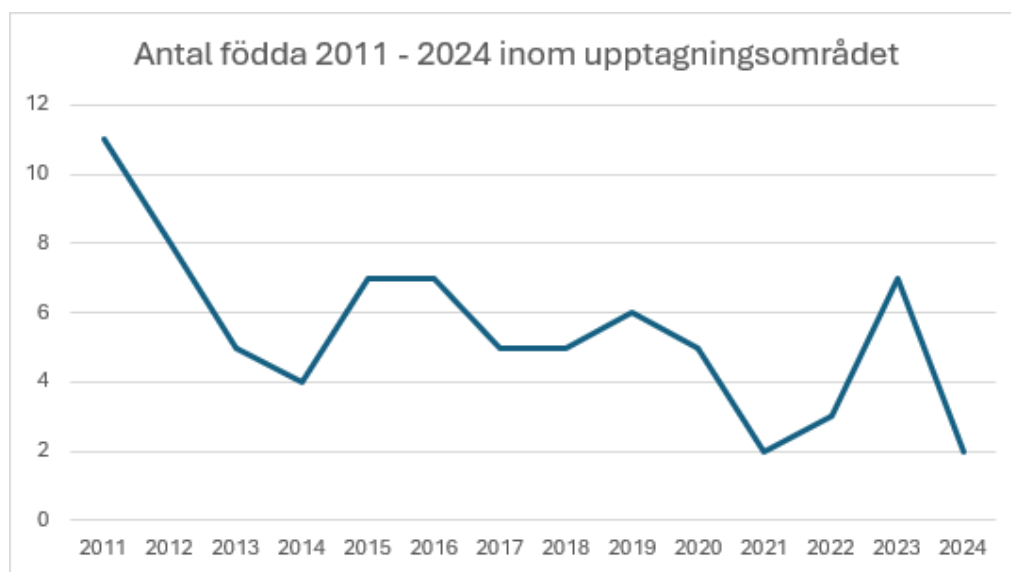
För att prognosticera elevutvecklingen för en F-3 organisation vid Klättenskolan kan två olika scenarier vara gångbara. Det första scenariot utgår från hur vårdnadshavare historiskt valt skola för sina barn. Det andra scenariot utgår från hur vårdnadshavare valt att placera sina barn i förskolan. Båda scenarierna kan vara troliga även längre fram än sex läsår, hänsyn tagen till befolkningsprognosen nedan.

De elever som tidigare läsår valt annan skola har till största delen valt Skäggebergsskolan. Några elever boende i Bjälverud har valt skolor i Torsby kommun. Någon enstaka elev har valt friskola.

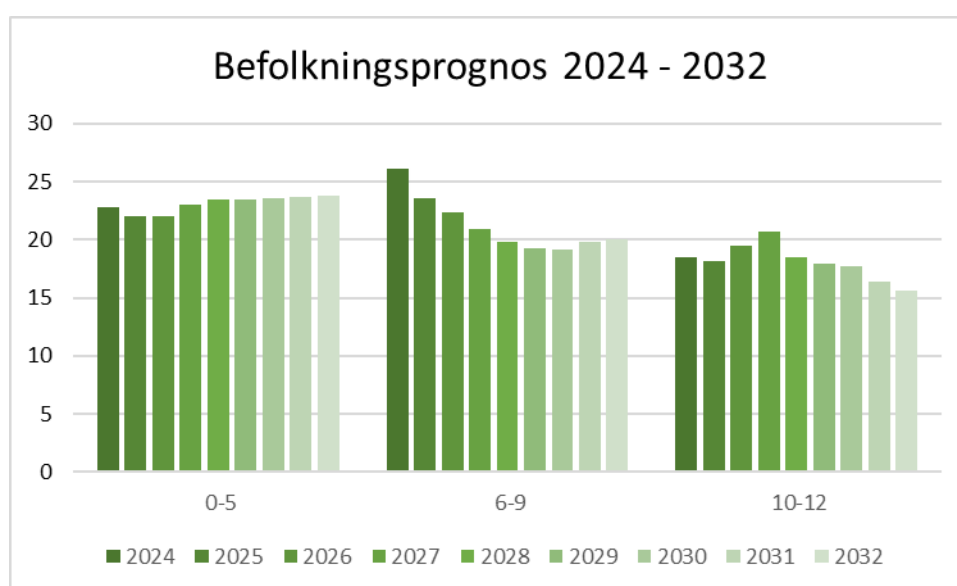
4.1 Antal födda inom upptagningsområdet samt befolkningsprognos 2024 - 2032

Nedanstående tabell och diagram visar antal barn födda 2011 – 2024 (till och med 2024-04-26).

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
11	8	5	4	7	7	6	5	6	5	2	3	7	2

Utifrån befolkningsprognos gjord av Statisticon kommer antal barn 0–5 år vara i princip oförändrat till och med år 2032.

Ovanstående innebär att man kan anta att Klättens förskola kommer att ha mellan 13 och 17 placerade barn fram till 2032. Detta innebär att elevantalet vid Klättenskolan F-3 följer samma utveckling.

4.2 Elevutveckling F - 3

Den första tabellen visar hur vårdnadshavare har valt skola för sina barn innevarande läsår. Antal elever i relation till antal barn i upptagningsområdet stämmer i princip med hur det sett ut de senaste fem åren.

Skolval utifrån upptagningsområde Klättenskolan april 2024

Skola/Åk	F	1	2	3	4	5	6
Klättenskolan	3	6	3	3	4	0	0
Skäggebergsskolan	1	1	1			6	5
Östra skolan			1			1	5
Torsby	1		2	1		1	1
Friskolor					1		
Totalt inom upptagningsområdet	5	7	7	4	5	8	11
Andel annat val	40%	14%	57%	25%	20%	100%	100%

Om vårdnadshavare även framgent väljer på samma sätt som innevarande läsår, kommer antal elever på Klättenskolan F-3 de närmaste sex läsåren att pendla mellan 11 och 17 elever.

Elevutveckling utifrån nuvarande skolval och ovanstående

Läsår/Åk	F	1	2	3	Totalt
2024/25	4	3	6	3	16
2025/26	4	4	3	6	17
2026/27	4	4	4	3	15
2027/28	1	4	4	4	13
2028/29	2	1	4	4	11
2029/30	5	2	1	4	12

Scenario två utgår från hur vårdnadshavare valt att placera sina barn i förskolan. Nedanstående tabell visar elevutveckling utifrån antal barn på Klättens förskola födda 2018 till 2023. Elevantalet pendlar i detta scenario mellan 12 och 16 elever.

Elevutveckling utifrån placerade barn födda 2018 – 2023 i Klättens förskola

Läsår/Åk	F	1	2	3	Totalt
2024/25	4	3	6	3	16
2025/26	3	4	3	6	16
2026/27	4	3	4	3	14
2027/28	2	4	3	4	13
2028/29	3	2	4	3	12
2029/30	5	3	2	4	14

5. Risk- och konsekvensanalys

Nedanstående risk- och konsekvensanalys inleds med de olika skolformerna och olika faktorer som har betydelse för såväl barn och elever som organisationen i stort. Avsnittet avslutas med en sammanfattande slutsats.

5.1 Barnomsorg; Förskola och fritidshem

5.1.1 Förskola

Klättens förskola består av en avdelning med idag 18 barn. Förskolan samarbetar med skolans fritidshem vad gäller den dagliga öppning och stängningen av verksamheterna. Detta möjliggör en högre bemanning de tider på dagen då det är som flest barn i verksamheten.

En avdelning bör ha 19 barn för att ekonomiskt sett bära tre heltidstjänster. Då förskolans personal behöver täcka 10,5 timmar per dag behöver Klättens förskola minst 2,8 tjänst. Detta för att garantera säkerheten och omsorgen kring barnen samt ge möjlighet till bättre arbetsmiljö.

5.1.2 Fritidshem

Klätterskolans fritidshem består av en avdelning med idag 11 barn. Man samverkar med förskolan vad gäller öppning och stängning. Fritidspersonal behöver finnas mellan kl. 07.00 till 16.30, vissa dagar från 06.00 och vissa dagar till 18.00. Detta innebär att det behövs två tjänster med relativt låg tjänstgöringsgrad, vilket är svårt att rekrytera. I praktiken bemannas därmed fritidshemmet med 1,5 tjänst.

5.2 Skola F-3

Om mellanstadiet vid Klättenskolan avvecklas kommer eleverna i årskurs 4–6 att ha Skäggebergsskolan som placeringsskola. Andra skolor kan komma ifråga utifrån vårdnadshavare val av skola.

Förskoleklassen är en egen skolform med särskilt avsnitt i läroplanen. Vid flera av de mindre skolorna i kommunen organiseras förskoleklassen tillsammans med årskurs 1, ibland även med både åk 1 och 2 utifrån antal elever.

Elevantalet på lågstadiet, årskurs 1 – 3 de kommande läsåren är mellan 2 och 6 elever per årskurs. Även om elevantalet är lågt är det inte rimligt att placera alla elever i en klass. Således kommer det att behövas minst två klasser vid skolan.

5.3 Skolskjuts och transporter

Kommunens organisering av skolskjuts utgår från att transporttiden för barnen är rimlig och resorna trygga. Vad gäller eleverna som idag går på Klättenskolan åker nio elever med skolskjuts. Tiden i bussen varierar utifrån var man bor.

De som idag åker skolskjuts till Klättenskolan kommer både norr- och söderifrån då upptagningsområdet sträcker sig från Bjälverud till Spelnäs. Vid en avveckling av mellanstadiet vid Klättenskolan kommer alla elever i åk 4–6 inom upptagningsområdet behöva skolskjuts till tätorten.

Elever i årskurs 3 kommer att ha sin slöjdundervisning på Skäggebergsskolan och för detta behövs transport.

5.4 Styrning och ledning

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor får uppdra åt en anställd att fullgöra enskilda ledningsuppgifter samt besluta i vissa ärenden. En skolenhet kan bestå av flera byggnader med visst avstånd mellan byggnaderna. En skolenhet kan bara ha en rektor men en rektor kan vara rektor för flera skolenheter. En viktig förutsättning för rektor i att leda och utveckla verksamheten är att enheterna har en kritisk massa i form av antal lärare och personal. Det innebär att det behöver vara tillräckligt med medarbetare för att kunna leda teamarbete och kollegialt lärande.

En rektor behöver följa upp resultaten och hur undervisningen bedrivs samt att lärarna har de förutsättningar som krävs för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till och möjligheten att utvecklas så långt som möjligt. Det kräver att rektor har förutsättningar att bedriva ett aktivt pedagogiskt ledarskap på de skolor där de är ansvariga.

Revisorernas granskning (2023) av grundskolans styrning och ledning lyfter utmaningar för rektorerna att kontinuerligt hålla sig uppdaterade i händelseutvecklingen vid flera separata

skolenheter samtidigt. De rekommenderade kommunen att se över grundskolans nuvarande rektorsområden och överväga att reducera antalet skolenheter per rektor.

5.5 Lärare och övrig personal

5.5.1 Tjänster utifrån timplan och skolorganisation

Oavsett storlek på skola eller elevantal i årskurserna har eleverna enligt skollagen en garanterad undervisningstid i de olika ämnena.

På Klättenskolan organiseras årskurserna i antingen B- eller C-form. Klassindelningen görs utifrån antal elever per årskurs, vilket kan innebära att eleverna i vissa årskurser byter klass under låg- och mellanstadiet.

Läsåret 2023/24 är Klättenskolans organiserade i två klasser. Förskoleklass – åk 2 och åk 3 – 4. Utifrån timplanen behövs sammanlagt minst 2,4 tjänst för att eleverna ska få sin garanterade undervisningstid.

Vid en eventuell omvandling från F – 6 till en F – 3 organisation, behöver skolan fortsatt organiseras i två klasser i syfte att tillgodose och säkra elevernas garanterade undervisningstid. Undervisningen i slöjd kommer i detta scenario organiseras tillsammans med årskurs 3 på Skäggebergsskolan. Påverkan på antal lärartjänsterna är därmed marginell och uppskattas till 10 – 15% mindre än idag.

5.5.2 Elevhälsa

Sundsviks rektorsområde, där Klättenskolan ingår, har ett elevhälsoteam bestående av skolsköterska, kurator och specialpedagog. Oavsett antal elever har eleverna rätt till elevhälsa.

5.6 Information och delaktighet

En eventuell avveckling av mellanstadiet på Klättenskolan påverkar både barn och vuxna. Det är därför viktigt att övergången mellan lågstadiet på Klättenskolan och mellanstadiet på placeringsskolan Skäggebergsskolan eller annan vald skola präglas av transparens och delaktighet. Barns och föräldrars synpunkter och oro behöver fångas upp och tas på allvar. Känslan av delaktighet påverkas även av valfrihet och vilka alternativ som erbjuds och att dessa upplevs som rimliga.

Barnen behöver även förberedas genom bland annat att besöka sin nya skola, se klassrummen, träffa nya klasskamrater samt lärare och övrig personal. Även vårdnadshavare behöver ges möjlighet att besöka den nya skolan och träffa personalen. Vuxnas förhållningssätt och förmåga att stödja barnen är avgörande för hur barnen kommer att uppleva förändringen.

Vid en eventuell avveckling av mellanstadiet på Klättenskolan kommer en kommunikationsplan att tas fram med syfte att skapa trygghet och förutsägbarhet för både barn och vårdnadshavare.

6. Ekonomiska konsekvenser

Nedan anges beräknad besparing om mellanstadiet på Klättenskolan avvecklas. Besparingen består av 10% minskad lärartjänst.

Kostnaderna per elev varierar stort mellan skolor och visar på konsekvenserna av svårigheterna för rektor att organisera och omfördela resurser utifrån elevernas behov. En liten enhet kan inte bära kostnader som uppstår vid bara en liten variation i elevgruppernas behov. Generellt sett utifrån läroplan och timplan samt budget behövs ett underlag av minst 100 elever för att kunna omfördela inom enheten på ett något så när effektivt sätt och med en beredskap för ett mindre antal elever i behov av särskilt stöd. Inom Solbacka och Sundsviks rektorsområden sker viss omfördelning mellan enheterna, detta är dock svårt att genomföra under läsåret, vilket resulterar i budgetunderskott.

Beräknad kostnad/besparing om skolan omvandlas till en F – 3 skola

	<i>Personal-kostnad</i>	<i>Kost-personal</i>	<i>Lokaler</i>	<i>Transport</i>	<i>Summering</i>
Klättenskolan F – 3 inklusive fritidshem	2 473 716	460 000	592 777		
Förskola Klätten	1 803 471		332 872		
Idrottshall (SB)			228 358		
Transport slöjd				300 000	
Totalt kostnader	4 277 187	460 000	1 154 007	300 000	6 191 194
Besparing om mellanstadiet avvecklas	58 897				58 897

7. Sammanfattande slutsats

En avveckling av mellanstadiet på Klättenskolan medför konsekvenser för barn, elever, personal och vårdnadshavare.

Möjligheterna till stimulans och utveckling för eleverna skulle öka om de gick på större skolor, där undervisningen sker åldershomogent i A-form och där kontaktytorna är större. Detta skulle också öka elevernas möjligheter att knyta kontakter med fler i samma årskurs men också yngre och äldre elever. Vid en liten F – 3 skola begränsas elevernas möjligheter till att interagera med äldre barn, vilket innebär en begränsning i barnens sociala utveckling jämfört med nuvarande skolstruktur.

Den ekonomiska besparingen för kommunen skulle vara marginell och ingen ökad effektivitet i resursanvändandet skulle uppnås.

Om skolan skulle omvandlas till F- 3 skola med elever i prognosticerad omfattning, kvarstår kommunens ansvar för att skapa likvärdighet i undervisningen och dess förutsättningar. Detta innebär fortsatt de här angivna kostnaderna tillsammans med de kostnader för de investeringsbehov som finns i närtid. De sammanlagda kostnaderna påverkar Lärande och utbildnings budget och investeringsbudget.